

[Udenrigsministeren]

I forhold til væksten på Danmarks eksportmarkeder har væksten i den samlede eksport imidlertid været utilstrækkelig.

Den gennemsnitlige importvækst i OECD-landene forventes i 1989 for al vareimport at ligge på ca. 6,5 pct., medens den danske eksport til OECD-landene skønnes at vokse med ca. 6 pct. Dansk erhvervsliv synes således til trods for en vis forbedring af konkurrenceevnen ikke at have været i stand til at udnytte afsætningsmulighederne fuldt ud. Det må således befyrges, at Danmark på flere markeder har tabt markedsandele også i 1989. Ses alene på industrieksporten til de vigtigste eksportmarkeder, tyder tallene dog på en mindre forøgelse af markedsandelene.

Selv om eksporten i det sidste års tid har været inde i en mere positiv udvikling end længe, har væksten ikke kunnet sikre en reduktion af underskuddet på betalingsbalancens løbende poster, som i 1989 skønnes at blive på 13–14 mia. kr. mod 12,3 mia. kr. i 1988. Stigningen i underskuddet er en følge af den fortsatte opgang i renter og andre overførsler til udlandet. Overskuddet på vare- og tjenestebalancen, der har været kraftigt stigende i de senere år, forventes således at stige yderligere i 1989 til ca. 27 mia. kr. fra knap 26 mia. i 1988.

For 1990 viser de seneste skøn et mindre fald i stigningstakten i eksporten af varer og tjenester i faste priser, fra 6 pct. i 1989 til 5 pct. i 1990. Denne lavere stigningstakt skal ses på baggrund af afmatningen i væksten på en række af Danmarks væsentlige eksportmarkeder. For 1990 forudses en samlet fremgang i eksporten af varer og tjenester på ca. 20–25 mia. kr. Overskuddet på vare- og tjenestebalancen ventes således at stige til 30–35 mia. kr. i 1990. Som følge af renteudgifterne og andre overførsler til udlandet, der vil stige, forventes et underskud på de løbende poster i 1990 af størrelsesordenen 10–11 mia. kr.

2. Udlandsgæld og rentebetaling er kræver strukturreform

Danmarks udlandsgæld vil med udgangen af 1989 passere 300 mia. kr. Danmark er med en udlandsgæld af denne størrelse målt i absolutte tal et af verdens mest forgældede lande. Beregnet pr. indbygger overstiger udlandsgælden nu 60.000 kr. Alene renteudgifterne på udlandsgælden stiller meget store krav til eksportind-

tægterne. Fra 1988 til 1989 skønnes renteudgifterne at stige fra 29,2 mia. kr. til 32,5 mia. kr., dvs. med 3,3 mia. kr. For blot at dække stigningen i disse renteudgifter kræves en eksportforøgelse på op mod 10 mia. kr. Det svarer omtrent til værdien af eksporten til det franske marked.

Danmarks voksende gæld og rentebetalingerne stiller således stadig stigende krav til eksportindtjeningen og de importkonkurrerende erhverv, så længe der er underskud på betalingsbalancens løbende poster. Det er regeringens mål – senest udtrykt ved »Økonomisk Reform« (oktober 1989) – at sikre ligevægt på betalingsbalancen i 1993. Regeringens udspil skyldes, at der er behov for yderligere at styrke den hidtidige økonomiske politik. Det drejer sig om at fremme konkurrenceevnen, at forøge den private opsparing og at ændre strukturen i dansk økonomi gennem bl.a. en begrænsning af den offentlige sektor, større fleksibilitet på arbejdsmarkedet, udbygning af eksportsektoren og af de importkonkurrerende erhverv.

Behovet for en reform af den økonomiske struktur i Danmark understreges yderligere af de ændringer, der finder sted i verdensøkonomien i disse år. De vil ikke gøre det lettere for dansk erhvervsliv at klare sig i konkurrencen. Ændringerne gør sig gældende både på EF's indre marked, på nærmarkederne i øvrigt og på de fjernere markeder. De medfører stærkt øget konkurrence, ikke mindst fra nye og kommende store eksportørlande. Men de åbner også for nye muligheder for eksport til nye vækstcentre i den internationale økonomi.

3. Markedsandelene skal øges og konkurrenceevnen forbedres

Udenrigsministeriets vurdering af kravene til eksportvæksten viser, at såfremt det skønnede underskud på betalingsbalancens løbende poster på ca. 13–14 mia. kr. skal fjernes alene gennem en stigning i eksporten, ville det i 1989 have krævet en forøgelse af eksportværdien på op mod 35–40 mia. kr. Dette skyldes, at en forøgelse af eksporten har afledede importvirkninger. Hvis eksportstigningen antages at skulle realiseres alene gennem en forøgelse af vareeksporten, som i 1989 skønnes at blive på ca. 200 mia. kr., ville det have krævet en eksportstigning i 1989 på op mod 20 pct. i faste priser ud over den forventede stigning på ca. 6 pct. i den danske eksport.